

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Candela Evangelica

Landsberg, Johannes Justus

[Köln], 1526

VD16 J 1187

Illustratum xiiii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34415

eo subdiderit iniquis iudicibus, ministris, et potestati-
bus, atque humanis legibus.

Illustratum .xiiij.

Superius inter leges, que vim habent obligandi, posita est lex diuina, ad cuius perfectam impleti-
onem (vt ibidem dictum fuit) per sanctos patres spiritus
sanctus certos viuendi modos et leges instituit, ad
quas tamen nemo obligatur, nisi professus earum, pro-
pter quam professionem seu votum ille leges vim ob-
tinent obligandi, etiam in foro conscientie, vt scriptura sa-
cra testatur Numeri. 30. Si quis virorum votum domino vo-
uerit, aut se iuramento pristinaverit, non faciet irritum
verbum suum, sed omne quod promissit, implebit. Hec
precepit ibidem dominus deus. Vtrumque est obligatorium, vo-
tum tamen magis. Cuius ratio est: Quia obligatio vo-
ti causatur ex fidelitate, quam deo debemus. Ad quam
requiritur, quod ei promissum soluamus. obligatio autem iu-
ramenti causatur ex reuerentia, quam debemus ei, ex
qua tenemur quod verificemus id quod per nomen eius pro-
mittimus. Omnis autem infidelitas irreuerentiam conti-
net, sed non e contra. Vnde et infidelitas serui ad dominum
videtur esse maxima irreuerentia ad ipsum. Et ideo votum
ex sua ratione magis est obligatorium quam iuramen-
tum. Quatum vero deo displicet votum infidele, ostendit
spiritus sanctus per Ecclesiasten ca. 5. dicens: Si quid
vouisti deo, ne moreris reddere, displicet enim ei infide-
lis et stulta promissio, sed quodcumque voueris redde.
Dicitur promissio infidelis, quando votum non red-
ditur. Dicitur stulta, quoniam est de re illicita, vel impossi-
bili, vel de re que non cedit in honorem dei, vt leuam
refestucam de terra. Ex predictis vero manifestum
est, quod votum obligat ad id quod vouit quis fide-
liter implendum.

Illustratum .xiiij.

Supradicti vero modi viuendi aut leges non dis-
crepant, nec elongant neque recedunt a lege diuina
seu euangelica (vt quidam velut infernalis canes

oblatrant) sed sunt perfecte impletiones diuine legis. Propterea enim instituti sunt, ut lex diuina strictissime obseruetur, et contraria huic legi facillime deuitentur. Lex quippe vetus et euangelica, hoc est, diuina omnia mandata tradidit propter impletionem charitatis, ut testatur ipse deus Matthe. 22. dicens: Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo, et in tota anima tua, et in tota mente tua, hoc est maximum et primum mandatum. Secundum autem simile est huic: Diliges proximum tuum sicut teipsum. In his duobus mandatis vniuersa lex pendet et propheta. Sed quia homines communiter ab impletionem huius precepti charitatis impediuntur per curas rerum temporalium, et innatas prauas concupiscentias, et propriam malitiam, secundum quod dicitur. I. Johan. 2. Omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, et concupiscentia oculorum, et superbia vite, in quibus continentur omnia peccata charitati contraria. Ea propter sancti patres (spiritu sancto inspirante, sine quo nullum omnino bonum, nec auxilia salutis esse possunt) predictos viuendi modos elegerunt, per quos declinarent a malo omnium peccatorum, et facerent bonum, deum super omnia diligendo, et ipsi iugiter inherendo, quantum possibilitas in hac mortali vita permittit, diuina ipsis gratia assistente et cooperante. Hi viuendi modi ab ecclesia approbati sunt per tot centena annorum, cum in eis sit maior securitas, excellentissima sanctitas, et deum perfecte diligendi summitas. Bellissimus etiam Bernardus simile testatur, dicens: Bonum est nos hic esse, scilicet in religione (que in predictis viuendi modis continetur, atque signatur) quia ibi homo uiuit purius, cadit rarius, surgit uelocius, incedit cautius, quiescit securius, irroratur frequentius, purgatur citius, moritur confidentius, remuneratur copiosius. Hi viuendi modi homines ceteris religiosiores efficiunt. Religiosi quippe dicuntur illi, qui unum uerum deum colunt. Tales sunt omnes Christiani. Cetero uero natio-

nes vnum deū (suo modo colētes) nomine religiōs
indigni habent, propter superstitionē ⁊ falsitatē atq;
errores, vt sunt Iudei, Saraceni, heretici. Quāuis
ergo religiosi dicant oēs veri Christiani, eo q̄ vnū
vez deū colūt, spēaliter tñ inter eos religiosi dicun-
tur, qui totā vitam suā diuino cultui dedicant, a mun-
danis negotiis se abstrahentes. Quales sunt illi, q̄
sub p̄dictis viuēdi modis ⁊ legib⁹ viuūt. Sicut int̄
p̄sentes panes, illi pistorēs dicunt, q̄ q̄tidie pinsunt
panes, ⁊ hoc officiū in cōitate exercent, nō aut̄ illi q̄
in domib⁹ suis sibiipsis interdū pinsunt, q̄uis gene-
raliter pistorēs etiā dici possent. Isti itaq; religiosi
cū ceteris Christianis viuūt sub lege diuina, sed ex-
cellentius. Sicut etiā inter seculares Christianos,
vnus est altero religiosior, deuotior, largior, patien-
tior, misericordior, magis pius, ⁊ sic de ceteris vtu-
tibus exēplificari pōt. Qui igit̄ meliores sunt nō ex-
cludunt a lege Christiana, sed magis spectant ad le-
gem Christianā tanquā christianiores.

Illustratum. xv.

Ut p̄scripta magis elucescant, sciendū est q̄ re-
ligio est q̄dam spēalis aīe v̄tus moralis, p̄cellens v̄-
tutes morales vniuersas. Q̄ sic p̄bat: Ea q̄ sunt ad
finē, sortiunt̄ bonitatē ex ordine ad finē. Et ideo quā-
to sunt fini p̄pinq̄ora, tanto sunt meliora. Virtutes
aut̄ morales sunt circa ea q̄ ordinant̄ in deū sicut in
finē. Religio autē magis de p̄pinq̄ accedit ad deū,
q̄ alie v̄tutes morales, inquantū opat̄ ea q̄ directe
⁊ imediate ordinant̄ in honorē diuinū. Et iō religio
p̄minet inter alias v̄tutes morales, ⁊ nos deo p̄xi-
mos facit. Pro cui⁹ v̄tutis maiore intelligētia ē ad-
uertendū, q̄ religio triplicē habet deriuationē. V̄t
essē vel areligendo. s. ea q̄ sunt diuini cultus, q̄ h̄mōf
sunt frequenter in corde reuoluēda, ⁊ eligēda tanq̄
chariora, ac meliora bona, iuxta illud p̄uer. 3. In oī-
bus viis tuis cogita illum. Et illud p̄sal. Oculi mei
semper ad dñm. Et illud: Et meditabor in iustifica-
tionibus tuis semper. Et similia multa. Alio mode